

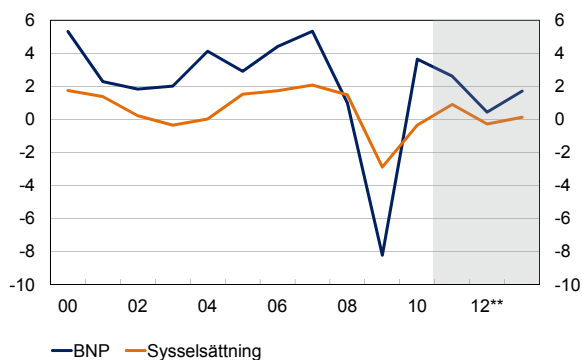
Konjunkturöversikt

20.12.2011

Finansministeriets ekonomiska avdelningen

BNP och sysselsättning

procentförändring

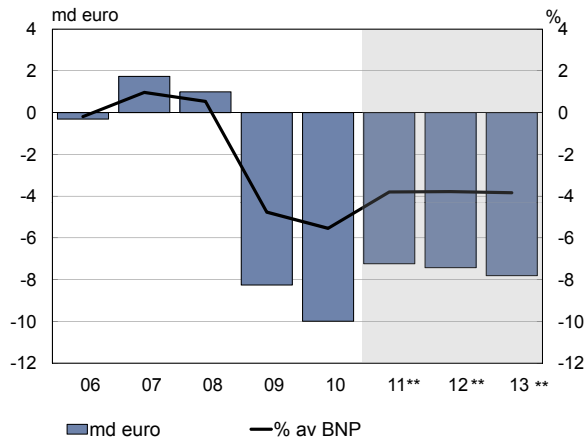

Källa: Statistiskcentralen, FM

Statens finansiella sparande

md euro

%

Källa: Statistiskcentralen, FM

- BNP-tillväxten beräknas bli 2,6 % under innevarande år. Nästa års tillväxt kommer att bli 0,4 %, prognosen tar i beaktande möjligheten om recession. År 2013 kommer BNP att växa med 1,7 %. Den ekonomiska tillväxten i Finland vilar till stora delar på inhemsk efterfrågan.
- Den avtagande tillväxten utökar obalanserna inom den finländska ekonomin. Åtgärder som skapar förutsättningar för marknadsmässig tillväxt är väsentliga i detta läge.
- Investeringsbehovet minskar på grund av försvagad internationell och inhemsk efterfrågan. De privata investeringarna beräknas minska med 1½ % år 2012. Investeringsgraden inom samhällsekonomin börjar minska på nytt nästa år.
- Arbetslösheten kommer att öka något nästa år. Arbetslöshetsgraden kommer att stiga till 8,1 procent då efterfrågan på arbetskraft minskar. Den demografiska förändringen illustreras särskilt av att sysselsättningsgraden inte försämras 2012 trots att antalet sysselsatta minskar.
- Den privata konsumtionen kommer att öka med ½ % nästa år. Hushållens osäkerhet förväntas återspegla sig även på konsumtionsstrukturen. Efterfrågan på varaktiga konsumtionsvaror kommer att minska nästa år.
- Årsindexet för konsumentpriserna beräknas bli ändrad med 2,7 % år 2012, eftersom de allt blygsammare ekonomiska utsikterna ser ut att dämpa höjningen av konsumentpriserna. Inflationen är trots det snabbare i Finland än i flera andra konkurrerande länder. Löneuppgörelsen från november låg på en något högre nivå än väntat, vilket också förmodligen höjer på kostnadstrycket.
- Underskottet inom den offentliga ekonomin kommer att öka till 1,4 procent i förhållande till totalproduktionen år 2012. Skuldkvoten stiger med drygt 1 procentenhet enbart på grund av att den prognostiserade bruttonationalprodukten blir dryga 4 miljarder euro lägre än man tidigare beräknat.

FINANSMINISTERIET

Tillväxten avtar snabbt i Finland – samhällsekonomin står inför betydande utmaningar under de närmaste åren

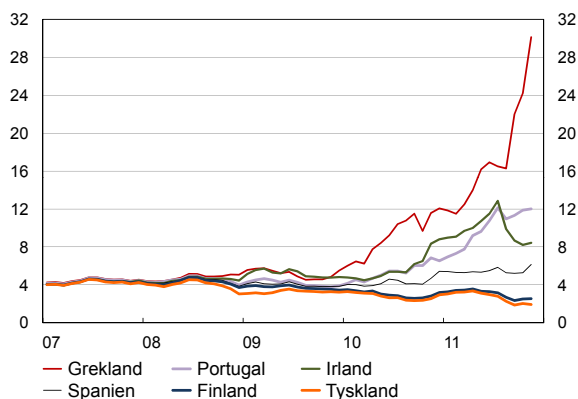
Den ekonomiska tillväxten höll god fart i början av innevarande år, och ännu i somras förväntades det att tillväxten skulle vara gynnsam under hela året. Osäkerheten som började tillta i somras och som speciellt drabbat euroområdet har än en gång aktualiserats hastigt även inom den reella ekonomin. Den ekonomiska statistik som publicerats sedan början av hösten antyder en omfattande uppbromsning av aktiviteten såväl i Finland som i det övriga Europa. Tillväxten avmattas även utanför Europa, t.ex. i Kina, där tillväxtsiffrorna emellertid fortfarande är höga jämfört med de utvecklade länderna. När det gäller penningpolitik har flera centralbanker, inkl. ECB, sänkt sina styrräntor i syfte att stödja tillväxten under de kommande månaderna. Ett problem är emellertid att räntenivån varit tämligen låg i flera länder redan under en längre tid och att effekten kan förbli otillräcklig om inga andra betydande finanspolitiska åtgärder vidtas. Finanspolitiken är däremot åtstramande inom flera betydande ekonomiska områden.

Den finländska ekonomin kommer enligt prognoserna att växa med 2½ % i år, vilket betyder att tillväxten blir blygsammare än man tidigare väntat. Tillväxtsiffran för det andra kvartalet justerades kraftigt neråt i samband med att Statistikcentralen publicerade det tredje kvartalet. Man bör vara beredd för precisering av statistiken även i fortsättningen emedan konjunkturerna växlar kraftigt. Ekonomin kommer att växa endast med ungefär ½ procent nästa år, och till övervägande del under slutet av året. Prognosen inkluderar en möjlighet för att ekonomin drabbas av recession i slutet av innevarande år och i början av nästa år.

Nästa års tillväxt kommer nästan uteslutande att vila på inhemsk efterfrågan eftersom exporten förblir svag. Exportutsikterna skulle vara ännu sämre för nästa år om inte de viktigaste handelspartnerna Ryssland, Sverige och Tyskland hade bättre ekonomiska utsikter än genomsnittet. Arbetslöshetsgraden kommer att öka något nästa år, till dryga 8 %. Arbetslösheten kommer inte att öka i någon större mån, dels tack vare välfungerande arrangemang för förkortad arbetstid, såsom permittering. Nästa år kommer inflationen att överskrida det europeiska genomsnittet, 2¾ %. I år kommer ökningen av de reella inkomsterna att vara negativ, men nästa år beräknas lönenivån stiga snabbare än inflationen. För att konkurrenskraften ska bevaras borde särskild uppmärksamhet fästas vid inhemska kostnadsfaktorer. Ekonomin växer återhållsamt år 2013, tillväxten beräknas bli 1¾ %.

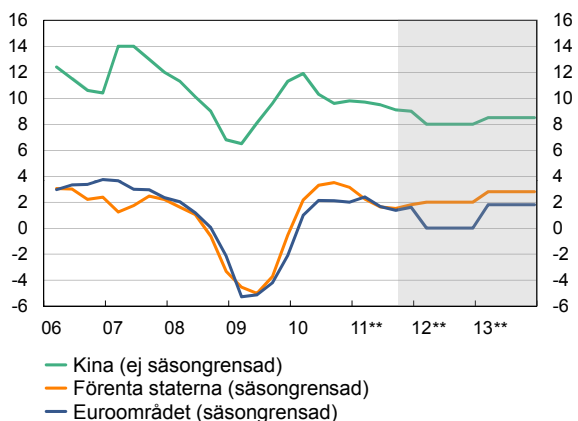
Den finländska offentliga ekonomin försvagades kraftigt efter den föregående kris som drabbade den internationella ekonomin. Den långsamma ekonomiska tillväxten och den möjliga recessionen medför än en gång en utmanande situation för den offentliga ekonomin. En av de viktigaste lärdomarna i det aktuella läget är att det inte finns något för alla gemensamt gränsvärde för den offentliga skulden efter vilket ett land råkar illa ut. Ur finansieringsperspektiv är det väsentligt hur ett land klarar nuvarande och kommande åtaganden med beaktande av tillväxtutsikterna. Finland är beroende av de internationella marknaderna för tillgången till finansiering och ekonomisk framgång. Det viktigaste för framtiden är att man för en trovärdig finanspolitik och sådan strukturpolitik som skapar förutsättning-

Långa räntor i euroområdet procent

Källa: Reuters

Bruttonationalprodukt volymförändring, procent

Källa: Nationella statistikmyndigheter, FM

ar för ekonomisk tillväxt i framtiden. Några betydande stimuleringsmedel finns inte tillgängliga under de kommande åren.

Finansmarknadsläget är känsligt. Aktie- och valutamarknadernas volatilitet och bland annat risktilläggen på Förenta staternas företagskreditmarknad höll redan på att återställas på nivån före finanskrisen, men nu har de stigit något igen. Risktilläggen har höjts kraftigt inom banksystemet, och det är oklart på vilken nivå de kommer att stabilisera sig inom de närmaste åren. Åtgärdandet av bank- och stabilitetsproblem påverkar aktiviteten inom den reella ekonomin speciellt på euroområdet. Under finanskrisen förvärrades depressionen på grund av bristen på förtroende. Under bank- och finanskrisen byttes de tidigare optimistiska uppfattningarna om riskerna mot rädsla för motpartens insolvens, vilket snabbt ledde till försvårad tillgång till finansiering. Nu hotas banksystemet av en ny förtroendekris speciellt i Storbritannien och euroområdet. Detta kan antyda nya problem med finansieringen, vilket skulle ha en negativ inverkan på aktiviteten.

Prognosen innehåller risker åt båda hållen, men de negativa riskerna överväger. Världsekonomin negativa risker har framför allt ett samband med den offentliga sektorns skuldsatthet och obalanserna inom finansieringen, men också med den privata efterfrågans bräcklighet och förlängningen av den höga arbetslösheten. Det är också möjligt att krisen inom euroområdets randländer drar ut på tiden, vilket påverkar aktiviteten inom hela euroområdet via finansieringskanalen på ett kraftigare sätt än vad som ingår i de bakomliggande antagandena.

Tillväxten avtar inom världshandeln

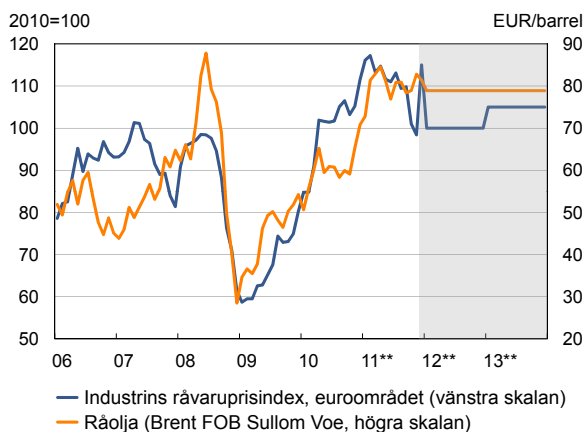
Världshandelns tillväxt bromsas upp tillfälligt. Världens köpkraftskorrigerade bruttonationalprodukt växer år 2012 med ca 3,5 procent, men ökningen tilltar till över 4 procent år 2013. Tyngdpunkten för tillväxten ligger i tillväxtländerna. I de traditionella industriländerna kommer tillväxten antingen att stagnera eller övergå i recession. Den stagnerande tillväxten beror på misstron mot vissa staters förmåga att sköta sina åtaganden, upphörandet av regeringarnas stöd- och stimuleringsåtgärder, stabiliseringen av de offentliga finanserna samt den svaga privata efterfrågan i flera industriländer.

I flera länder blir den offentliga ekonomin, hushållen och de finansiella instituten tvungna att förstärka sin finansiella ställning samtidigt, vilket leder till svagare efterfrågan och tillväxt i år och nästa år. Något senare kommer tillväxten och framför allt efterfrågan på investeringsvaror att upplivas av det omfattande återuppbyggandet i Japan.

Förenta staternas ekonomi återhämtade sig tämligen snabbt ur recessionen, bl.a. tack vare kraftiga stimuleringsåtgärder och att den omfattande direkta kreditgivningen dämpade bankkrisens konsekvenser för aktiviteten inom den reella ekonomin. Tillväxten har dock avtagit och den kommer att ligga under 3 procent under hela prognosperioden. Tillväxten hämmas av hushållssektorns nedsatta tillgångar, de fortsättningsvis knappa investeringarna, den höga arbetslösheten, den externa obalansen samt de omfattande behoven att anpassa den offentliga ekonomin. Osäkerheten om hur det politiska systemet kommer att sköta stabiliseringen av den offentliga sektorn minskar också på aktiviteten.

Inom euroområdet och EU har tillväxten stannat helt. År 2012 kommer aktiviteten att förbli på innevarande års nivå. Inom EU bromsas tillväxten upp av osäkerheten som beror på skuldskrisen samt av stabiliseringen av de offentliga ekonomierna speciellt i år och nästa år. Utvecklingen varierar

Råvarupriser EUR

Källa: Hamburgisches WeltWirtschafts Institut, Reuters, FM

kraftigt inom EU: T. ex. i Sverige uppnås nästa år en tillväxt på ca 2 procent, och i Tyskland på knappa 1 procent, medan ekonomierna krymper i de länder som brottas med ekonomi- och finanskrisen.

Den svaga efterfrågan i industriländerna stramar även åt tillväxten i tillväxtländerna, och i de flesta av dem kommer tillväxten att underskrida den senaste tidens trend. Till exempel i Kina kommer tillväxten att vara 8 procent nästa år. Ryssland har tack vare det höga oljepriset möjligheter att uppnå en tillväxt på ca 4,5 procent.

Tillväxtpurten som efterföljde recessionen resulterade också i tilltagande inflation. Producent- och importpriserna har emellertid upphört att stiga. Stegningen av råvarupriserna förklaras delvis av en mera bestående brist på utbud och av omfattande internationell efterfrågan, vilket också innebär varaktigt högre priser. År 2012 kommer inflationen att ligga något under 2 % inom euroområdet och i USA. De sänkta inflationsförväntningarna har gett centralbankerna möjlighet att fortsätta med sin ovanliga penningpolitik.

Utrikeshandeln har förlamats med den återhämtar sig mot slutet av nästa år

Under början av innevarande år präglades utrikeshandeln av positiva förväntningar och stigande världsmarknadspriser. Exportvolymen var betydligt högre under det första kvartalet jämfört med fjolårets låga grundnivå, men utvecklingen har varit lam sedan dess. Exportpriserna började sjunka under sommaren då priserna på de mest konjunktur känsliga produkterna, dvs. metallerna, cellulosan och sågvarorna började sjunka.

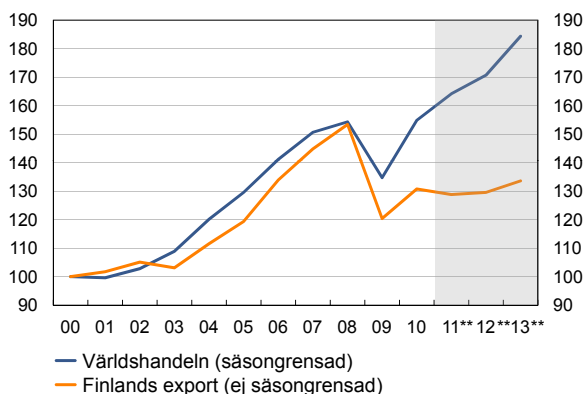
Under hösten ledde det allt svagare läget på världsmarknaderna och euroländernas skuldskris till att företagets exportorder minskade. Inom skogsindustrin har de halverats jämfört med normalläget. De nya beställningarna på eftercykliska maskiner och metallprodukter har däremot ökat kraftigt och exportorderstocken är kraftigare än i fjol. Varuexporten ökade med 7½ % i januari-september jämfört med året innan, och den totala exporten med drygt en procent. Men i oktober rasade värdet för varuexporten. Exporten kommer att krympa i år med 1½ % på grund av det svaga slutet av året. Exportefterfrågan förblir svag i slutet av innevarande år och i början av nästa år.

Finlands starkhet är att de ekonomiska utsikterna hållits på en nöjaktig nivå i våra viktigaste exportländer, dvs. Sverige, Tyskland och Ryssland, vilket motverkar nedgången i exportefterfrågan. För att exporten ska återvända på ett tillväxtspår krävs emellertid att euroländernas skuldskris löser sig. Tillväxten torde återhämta sig mot senare halvan av nästa år, varvid den fortfarande hinner höja hela årets exportökning till en halv procent. År 2013 kommer exporten att öka med 3 %.

Importen växte med ½ % och varuimporten med 8 % under januari-september. Importen har också minskat under innevarande år. I oktober lämnade värdet av varuimporten på fjolårets nivå. Importbehoven kommer även i framtiden att förbli svaga eftersom såväl konsumtions- som den inhemska produktionsökningen avtar. I år kommer produktionen att minska med en halv procent. Nästa år kommer den att öka lika mycket, och 2013 kommer den att tillta till 2½ procent.

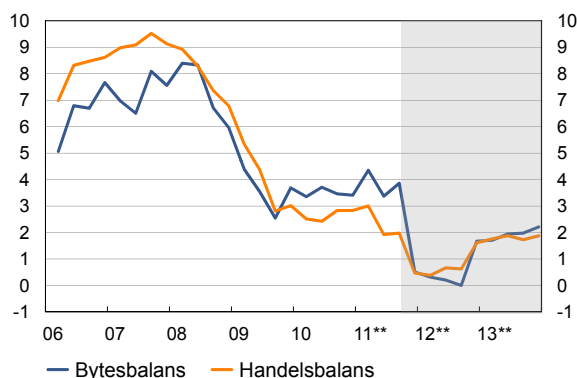
Tjänsteexporten och -importen har minskat kraftigt i år, vilket för sin del drar ner tillväxtsiffrorna för hela exporten och importen. Ändringarna i tjänsteexporten och importen är ofta stora, men svåra att förutspå eftersom en stor del av dem har anknytning till multinationella koncerners interna tjänstehandel, där tillgången till information sker med eftersläpning.

Världshandeln 2000=100

Källa: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, Statistiskcentralen, FM

Den externa balansen miljarder euro, glidande årssumma, säsongrensad

Källa: Statistiskcentralen, FM

Bytesbalansen hade ett överskott på en halv miljard i januari-september. Överskottet beräknas bli kvar på samma nivå i år, och den torde förbättras något under de kommande åren.

Ökningen av den privata konsumtionen hämmas av osäkerheten och den svaga utvecklingen av de reella inkomsterna

Den privata konsumtionen kommer att öka jämförelsevis kraftigt i år. Den privata konsumtionen ökar med nästan 3½ %. Tillväxten stöds av det positiva sysselsättningsläget och den låga räntenivån. Men hushållens förväntningar om såväl den egna som den samhällsekonomiska utvecklingen har försvagats på ett exceptionellt sätt sedan slutet av våren. Konsumenternas osäkerhet har ökat nästan lika kraftigt som i samband med recessionen 2009. Rädslan för arbetslöshet har också ökat. Hushållens dystra förväntningar har emellertid åtminstone inte ännu realiserats i en försvagning av konsumtionsvilligheten. Spargraden sjunker avsevärt i år från sin exceptionellt höga nivå dit den steg under den föregående recessionen.

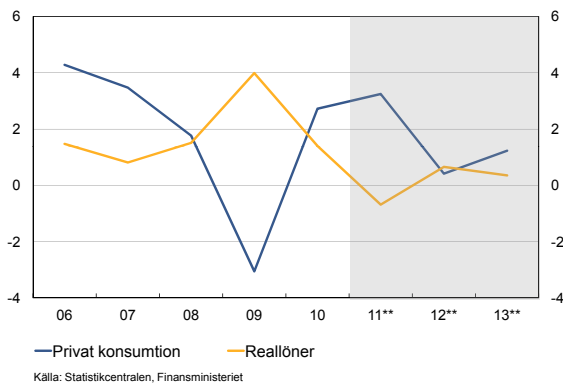
Nästa år kommer förutsättningarna för en fortsatt ökning av den privata konsumtionen att försvagas betydligt. Om hushållens förväntningar inte vänder i en gynnsammare riktning kommer spargraden inte längre att sjunka liksom i år. Ökningen av den privata konsumtionen kommer således till stor del att bestämmas av hur hushållens reella inkomster utvecklas. Den viktigaste faktorn som påverkar konsumenternas disponibla inkomster är lönen. Medan företagen anpassar sin verksamhet till de allt svagare tillväxtutsikterna kommer sysselsättningsläget att försämrans. Pristegringen avtar nästa år men ligger fortfarande på en hög nivå. Det betyder att hushållens köpkraft kommer att öka endast i liten mån. Den privata konsumtionen kommer att öka med ungefär ½ % nästa år. Hushållens osäkerhet förväntas återspegla sig även i konsumtionsstrukturen. Efterfrågan på varaktiga konsumtionsvaror kommer att minska nästa år. Tjänsterna och de icke varaktiga varorna kommer fortfarande att öka, om dock långsammare än tidigare.

Investeringarna minskar nästa år

Investeringarna har som väntat utvecklats positivt år 2011. Investeringsåret hade kunnat bli utmärkt om inte staternas skuldproblem och osäkerheten angående eurokrisen så småningom hade försämrat resultaten. Trots det kommer investeringarna i maskiner, anordningar och transportmedel förmodligen att öka under hela året tack vare vårens och speciellt fjolårets positiva efterfrågan inom flera branscher. Investeringarna i husbyggnaden började däremot minska redan i början av året. Bostadsinvesteringarna uppnådde sin kulmen i fjol, medan man inom den övriga byggnationen uppnår den kortfristiga toppnivån i år. Utvecklingen av bostadsrenoveringarna förväntas vara stabil under hela prognosperioden. Renoveringen av andra husbyggnader kommer förmodligen att följa konjunkturerna mycket noggrannare, och de torde följa prognosprofilen. Mark- och vattenbyggnationen minskar ytterligare i år.

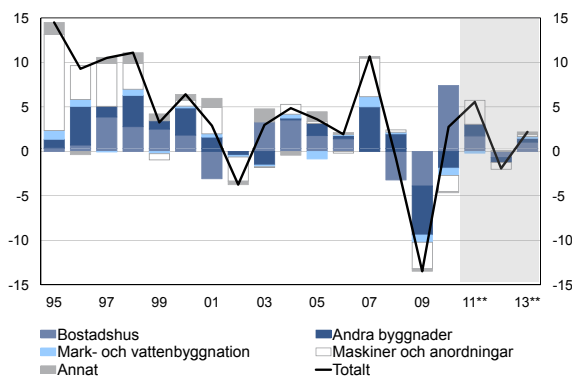
Investeringsbehovet minskas till följd av försvagad internationell och inhemsk efterfrågan, och de privata investeringarna kommer enligt prognosen att minska med ungefär 1½ % år 2012. Inledandet av nya husbyggen förväntas minska nästa år, rentav med flera tusen jämfört med 2011. Inom husbyggnaden, men speciellt i fråga om övrig byggnation upprätthålls volymen fortfarande under början av året av att redan påbörjade investering-

Privat konsumtion och reallöner
volymförändring i procent

Källa: Statistikcentralen, Finansministeriet

Investeringarna
volymändring och tillväxtinverkan, procent

Källa: Statistikcentralen, FM

ar slutförs, men redan under hösten krävs det positivare utsikter för att nya projekt skulle påbörjas. Det allmänna ekonomiska läget förbättras enligt prognosen först mot slutet av 2012. Då beräknas investeringarna komma i gång snabbare än efter finanskrisen 2008. Detta beror bland annat på den kontinuerliga efterfrågan på tillväxtregionernas bostadsmarknad samt på behovet att förnya produktionskapaciteten.

I ett läge med stor ekonomisk osäkerhet och verkligt hot om recession skjuts även maskin-, anordnings- och transportmedelsinvesteringar gärna framåt på grund av svag efterfrågan och nedskärning av kostnader. Minskningen är dock måttlig eftersom den förhållandevis låga investeringsnivån inte tillåter någon ytterligare dramatisk minskning. Eftersom investeringarna i mark- och vattenbyggande har sjunkit tämligen lågt förväntas de inte minska ytterligare nästa år. Samhällsekonominns investeringsgrad börjar minska på nytt år 2012 och den vänder in på ett tillväxtspår år 2013, men lämnar något under genomsnittet för 2000-talet, på ca 19 procent.

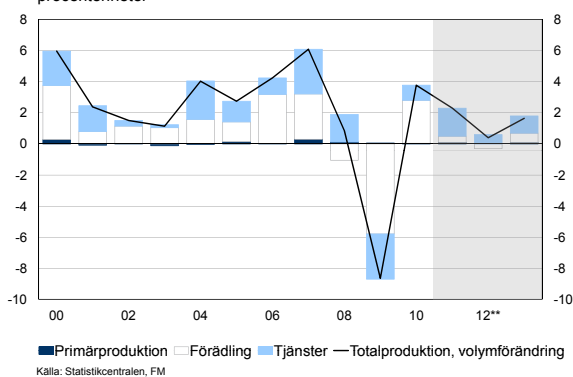
Avtagande efterfrågan minskar på industriproduktionen och bromsar upp tillväxten inom tjänsterna

Totalproduktionen växte kraftigt och på bred bas ända tills i höstas. Den sammanlagda värdeökningen inom samtliga branscher ökade under januari-september med nästan 3 % jämfört med året innan, och under juli-september med 0,8 % jämfört med det föregående kvartalet. Produktionen ökade speciellt inom de privata tjänstebanscher, i synnerhet handeln och transporterna, byggverksamheten och de stora industriella branscherna, såsom kemi- och metallindustrin. Värdeökningen minskade kraftigt under juli-september inom el- och elektronikindustrin och något mindre inom energiförsörjningen, finansierings- och försäkringsbranschen samt de offentliga tjänsterna. Totalproduktionen kommer fortfarande att öka i genomsnitt med 2½ % i år tack vare den positiva början av året.

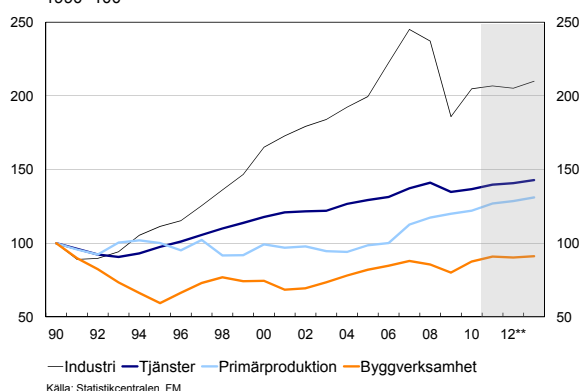
Produktionsförutsättningarna har försvagats snabbt. Finansieringskrisen som förvärrats i Europa redan i somras och världshandeln som stagnerat under hösten har enligt konjunkturenkäter gjort den svaga efterfrågan i stället för bristen på yrkeskompetent arbetskraft till det största produktionshindret inom flera branscher. Dessutom har den lediga kapaciteten ökat betydligt jämfört med början av året. Inom de huvudsakliga branscherna är konjunkturförväntningarna allra dystrast inom byggandet, men de har försvagats hastigt även inom industrin och tjänstebanscher. Värdet av nya order inom industrin har minskat redan under fyra månaders tid, men orderstocken är fortfarande på en god nivå, och åtminstone inom teknologiindustrin kan man förvänta tillväxt även i början av nästa år. Orderna har minskat inom samtliga huvudsakliga branscher men allra svagast har utvecklingen varit inom el- och elektronik- samt skogsindustrin. Företagen har börjat minska på sina lager i takt med att efterfrågan avtagit. Ordernas förhållande till lagren har trots det börjat försämrats, och därför är det osannolikt att någon snabb vändning förestår. Byggverksamheten upprätthålls främst av pågående industri- och lagerbyggen och av bostadsbyggnationen samt de talrika renoveringsobjekten.

Försvagningen av konjunkturläget väntas fortsätta långt in i i nästa år, och därför kommer hela årets tillväxt att stanna på ungefär ½ procent. Industrin och byggandet beräknas backa, men produktionen inom de privata servicebranscherna ökar något. Ifall man lyckas undvika en upp-trappning av finansieringskrisen börjar den ekonomiska aktiviteten så

Totalproduktionens tillväxtkontributioner
procentenheter

Produktion
1990=100

småningom återhämta sig mot slutet av nästa år, och under 2013 kan ökningen av totalproduktionen tack vare förädlingsbranscherna stiga till knappa två procent.

Riskerna för konjunkturutvecklingen är övervägande negativa men det att försvagningen av förtroendet utjämnats under den senaste tiden inom vissa branscher kan också signalera en inkommande ändring av konjunkturen. Byggtillståndsreserven möjliggör också vid behov en snabb start inom bostads- och affärs- samt kontorsbyggandet. Inom de privata tjäns- terna är cykliskheten starkast inom transportbranschen, vilken dock kan återhämta sig tämligen snabbt om industrin börjar växa på nytt.

Efterfrågan på arbetsinsats minskar nästa år

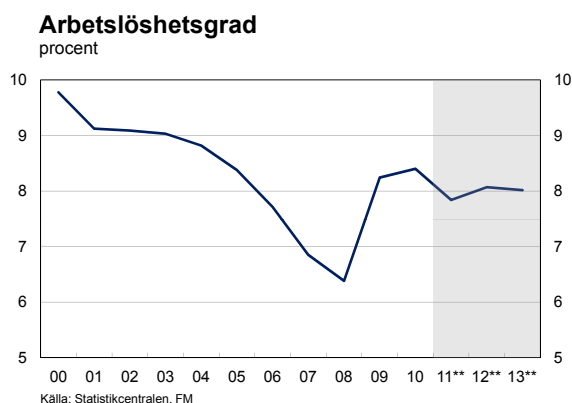
Efter innevarande års positiva sysselsättningsutveckling kommer antalet sysselsatta att minska nästa år. Efterfrågan på arbetsinsatser börjar minska nästa år i takt med att tillväxten avmattas. Krympningen av efterfrågan realiserar till stor del som ett minskat antal arbetstimmar genom olika medel för förkortning av arbetstiden, såsom permitteringar, men antalet sysselsatta kommer också att minska något. I år kommer antalet sysselsatta att öka med ungefär en procent, men nästa år blir minskningen ca 0,3 %. Antalet utförda arbetstimmar minskar med knappt en procent nästa år. År 2013 kommer efterfrågan på arbetsinsats att öka på nytt då tillväxten tar fart, och antalet sysselsatta kommer att öka något.

Minskningen av arbetslöshetsgraden som började i fjol upphörde i höstas. Nästa vår kommer arbetslöshetsgraden att öka något då efterfrågan på arbetskraft sjunker. Ökningen kommer emellertid att vara återhållsam eftersom företagen företrädesvis utnyttjar de utförda arbetstimmar som anpassningsmedel. Utbudet av arbetskraft minskar också i takt med att befolkningen åldras. Nästa år kommer arbetslöshetsgraden att vara 8,1 %. År 2013 kommer arbetslösheten att sjunka långsamt i takt med att efterfrågan på arbetskraft ökar. Arbetslöshetsgraden kommer att vara 8,0 % år 2013.

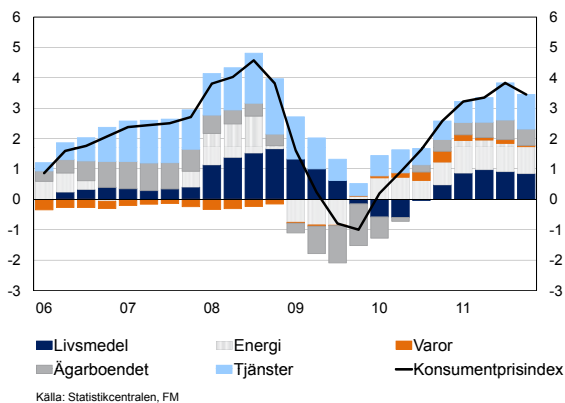
Minskningen av den arbetsföra befolkningen (15-64-åriga) kommer att påverka arbetsmarknadernas funktion på ett betydande sätt under de närmaste åren. I år kommer den arbetsföra befolkningen att minska med 10 000 och nästa år med 17 000 personer. Den demografiska förändringen illustreras i synnerhet av att sysselsättningsgraden inte försämras år 2012 trots att antalet sysselsatta minskar. Sysselsättningsgraden kommer att vara 68,5 % nästa år. År 2013 kommer den arbetsföra befolkningen att minska ytterligare (-19 000) och sysselsättningsgraden höjs intill 69 procent trots att antalet sysselsatta ökar endast lite. Den arbetsföra befolkningen kommer att minska med sammanlagt 46 000 personer före 2013. Eftersom den arbetsföra befolkningen kommer att minska även framöver blir åtgärder som ökar arbetskraftsutbudet på längre sikt nödvändiga.

Höjningstrycket mot konsumentpriserna dämpas av de dystra ekonomiska utsikterna

Konsumentpriserna har utvecklats enligt förväntningarna under slutet av året men inflationsprognosen påverkas av försämringen av de ekonomiska utsikterna. Innevarande års genomsnittliga inflation blir enligt det nationella indexet ca 3,5 procent. Under innevarande år blev framför allt energiprodukterna betydligt dyrare. Konsumentpriserna har även höjts av att vissa punktskatter och energibeskattningen skärpts. Euroområdet har harmoniserade konsumentprisindex har stigit långsammare än det nationella indexet i år, eftersom priserna på ägarboende och i synnerhet referensrännorna på bostadslån stigit från fjolårsnivån.

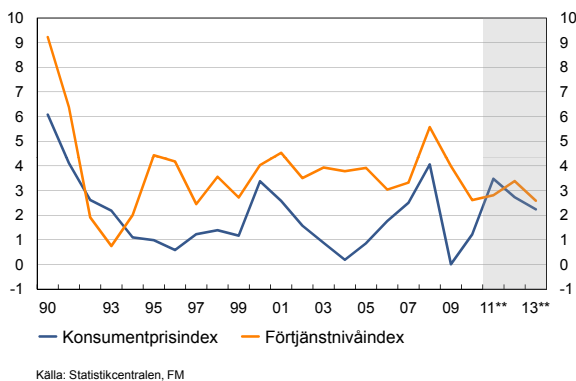
Konsumentprisindex procentuell ändring och tillväxtinverkan

Prognosen för ändringen av konsumentpriserna år 2012 är 2,7 %, eftersom de allt blygsammare ekonomiska utsikterna ser ut att dämpa höjningstrycket. Å andra sidan var den täckande löneuppgörelsen från november något högre än väntat, vilket åtminstone inte kommer att lätta på producenternas kostnadstryck. Löneuppgörelsen har större betydelse för konsumentpriserna inom servicesektorn än för priserna på andra produkter, eftersom arbetskostnadernas andel av produktionskostnaderna är större. Prognosen innehåller inte någon större nedgång i priserna på importvaror, såsom olja, eftersom eurokursen förutspås sjunka. En snabb ändring i penningpolitiken kommer att synas nästa år i form av lägre referensräntor och lägre ränteutgifter för konsumenterna, även om bostadslånen med fast ränta blivit populärare under hösten.

Flera indirekta skatter skärps vid årsskiftet. Skatteförhöjningarna orsakar ett tryck mot priserna på trafikbränslen, vissa livsmedel, alkohol- och tobaksprodukter, vissa tjänster samt konsumentpriserna på dagstidningar och tidskrifter. Bilskatten som påverkar bilpriserna höjs och dessutom skärps fordonsskatten under årets gång. Sammanlagt beräknas skatteförhöjningarna utgöra ett pristryck mot konsumentpriserna motsvarande en procent år 2012. Skatteändringarna höjer inflationen vid årsskiftet, men den avtar under årets gång.

Konsumentpris- och förtjänstnivåindex förändring från föregående år, procent

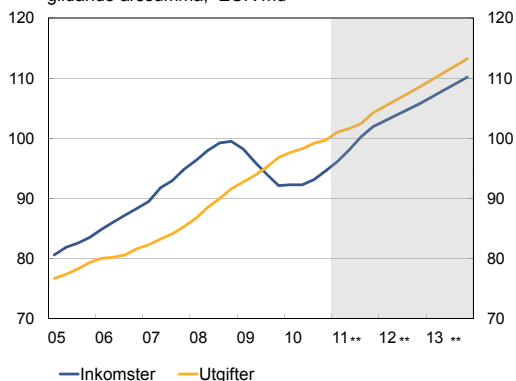
Höjningen av de nominella inkomsterna tilltar 2012

Arbetsmarknadscentralorganisationerna och regeringen konstaterade i slutet av november att det s.k. ramavtalet var tillräckligt täckande. De avtalsenliga löneförhöjningsavtalen inom olika avtalsbranscher kommer att höja löntagarnas nominella inkomster i genomsnitt med knappa tre procent jämfört med innevarande år. Uppskattningen inkluderar verkningarna av de förhöjningar som trätt i kraft redan i år, förhöjningarna nästa år samt engångspotten på 150 euro som betalas åt löntagarna nästa år. Om man dessutom beaktar andra faktorer än avtalsförhöjningarnas eller den engångsmässiga pottens verkan, höjs det nominella löneindexet med 3,4 % år 2012. Det reella löneindexet höjs med 0,7 % år 2012. Höjningen av löneindexet kommer att avta år 2013 eftersom den andra ramavtalsenliga förhöjningen är lägre än den första, och eftersom man inte kommit överens om någon ny engångspott.

Underskottet fördjupas inom den offentliga ekonomin

De offentliga samfundens inkomster och utgifter

glidande årssumma, EUR md

Källa: Statistiska centralbyrån, FM

De försämrade tillväxtutsikterna återspeglar sig direkt i den offentliga ekonomins finansiella ställning. Underskottet inom den offentliga ekonomin fördjupas nästa år till -1,4 % i förhållande till totalproduktionen, medan de offentliga samfundet ännu i september beräknades ha ett underskott på endast en halv procentenhet. Utgiftsgraden och skuldkvoten höjs med drygt en procentenhet år 2012 endast på grund av att BNP-värdet år 2012 kommer att vara dryga 4 miljarder euro lägre än man tidigare förutspått. Finlands offentliga skuld kommer också att utökas av krediterna som beviljas av den tillfälliga Europeiska stabiliseringsmekanismen. Förhållandet mellan Finlands offentliga skuld och BNP kommer hur som helst fortfarande att hållas under referensvärdet på 60 % som fastställts i EU:s grundfördrag.

När det gäller den offentliga ekonomins undersektorer har statens finansiella ställning försvagats mest under början av hösten. Skatteintäktskalkylerna har dragits ner eftersom de viktigaste skatteunderlagen, såsom den privata konsumtionen, förvärvs- och kapitalbeskattningsinkomsterna och överskottet från företagens verksamhet, beräknas öka mindre än man uppskattat tidigare. Dessutom kommer ramavtalets kostnader för staten att uppgå till dryga 400 miljoner euro nästa år och ca 550 miljoner euro år 2013. Statsfinanserna beräknas ha ett underskott om 7,4 miljarder euro enligt nationalräkenskaper nästa år, vilket är ca 3,8 % i förhållande till totalproduktionen.

Kommunalekonomin har ett litet underskott i år. Ökningen av kommunernas skatteinkomster har avtagit samtidigt som ökningen av löneutgifterna tilltagit mot slutet av året. Ökningen av skatteinkomsterna har avmattats bl.a. på grund av justeringen av utdelningarna som minskat på kommunalskatteintäkterna efter att 2010 års beskattning blivit färdig. År 2012 kommer kommunernas skatteinkomster och statsandelar att växa klart långsammare än under innevarande år, trots att kommunerna i genomsnitt höjer sina kommunalskatteprocent med 0,09 procentenheter. Även om ökningen av kommunernas utgifter kommer att avta betydligt och trots att kommunerna senarelägger sina investeringar, kommer underskottet inom kommunalekonomin att fördjupas nästa år. Kommunernas lånebestånd hotar också att växa. Höjningen av kostnaderna beräknas avta något år 2013 tack vare återhållsamma löneuppgörelser. Skatteinkomsterna ökar snabbare men kommunalekonomin kommer fortfarande att på med underskott.

Inbetalningarna till socialskyddsfonderna minskar år 2012 av att ökningen av lönebeloppet avtar. De arbetslöshetsrelaterade utgifterna ökar samtidigt på grund av den försämrade ekonomiska utvecklingen. Arbetspensionsutgifterna utökas av att indexförhöjningen är klart större än under innevarande år. De osäkra ekonomiska utsikterna ser ut att förminska arbetspensionsanstaltens egendomsinkomster under prognosperioden. Överskottet inom arbetspensionssektorn kommer att sjunka till en nivå på knappa 3 procent i förhållande till totalproduktionen. De övriga socialskyddsfonderna befinner sig nära balans.

Centrala prognossiffror

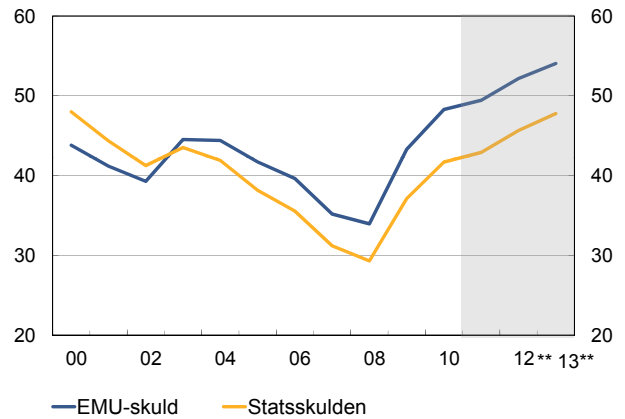
	2010* md euro	2008	2009*	2010*	2011**	2012**	2013**
		procentuell volymförändring					
BNP till marknadspris	180	1,0	-8,2	3,6	2,6	0,4	1,7
Import	70	7,3	-16,1	7,4	-0,5	0,5	2,3
TOTALUTBUD	250	2,8	-10,6	4,6	1,7	0,4	1,8
Export	73	5,9	-21,5	8,6	-1,5	0,6	3,1
Konsumtion	143	1,7	-1,9	2,1	2,7	0,5	1,1
privat	98	1,8	-3,1	2,7	3,4	0,4	1,3
offentlig	44	1,7	0,9	0,6	1,0	0,8	0,7
Investeringar	34	-0,8	-13,5	2,8	5,6	-1,9	2,2
privata	29	-1,0	-15,9	3,9	5,5	-1,7	2,4
offentliga	5	0,6	4,7	-3,8	6,0	-3,1	0,9
TOTALEFTERFRÅGAN	250	2,8	-10,6	4,6	1,7	0,4	1,8
inhemsk efterfrågan	176	0,6	-6,4	3,1	4,0	0,3	1,3
		2008	2009*	2010*	2011**	2012**	2013**
Tjänster, volymförändring, %		2,8	-4,5	1,4	2,4	0,7	1,5
Industri, volymförändring, %		-3,2	-21,6	10,2	0,9	-0,8	2,3
Arbets produktivitet, förändring, %		-0,6	-4,2	4,0	1,4	1,2	1,4
Sysselsatta, förändring, %		1,6	-2,9	-0,4	1,0	-0,3	0,1
Sysselsättningsgrad, %		70,6	68,3	67,8	68,5	68,5	68,9
Arbetslöshetsgrad, %		6,4	8,2	8,4	7,9	8,1	8,0
Konsumentprisindex, förändring, %		4,1	0,0	1,2	3,5	2,7	2,2
Förtjänstnivåindex, förändring, %		5,6	4,0	2,6	2,8	3,4	2,6
Bytesbalans, md euro		6,0	3,7	3,4	0,5	1,7	2,2
Bytesbalans /BNP, %		3,2	2,1	1,9	0,3	0,9	1,1
Korta räntor (3 mån, Euribor), %		4,7	1,2	0,8	1,4	1,3	1,9
Långa räntor (statens obligationer, 10 år), %		4,3	3,7	3,0	3,0	2,7	3,6
Offentliga utgifter /BNP, %		49,3	55,9	55,3	54,7	55,4	55,7
Skattegrad /BNP, %		42,8	42,5	42,1	43,1	43,3	43,3
Offentliga sektorns finansiella sparande /BNP, %		4,2	-2,7	-2,8	-1,2	-1,4	-1,5
Statens finansiella sparande /BNP, %		0,5	-4,8	-5,5	-3,8	-3,8	-3,8
Offentliga sektorns bruttoskuld (EMU) /BNP, %		33,9	43,3	48,3	49,4	52,1	54,0
Statens skuld /BNP, %		29,3	37,1	41,7	42,9	45,6	47,8

Valutakurs EUR/USD

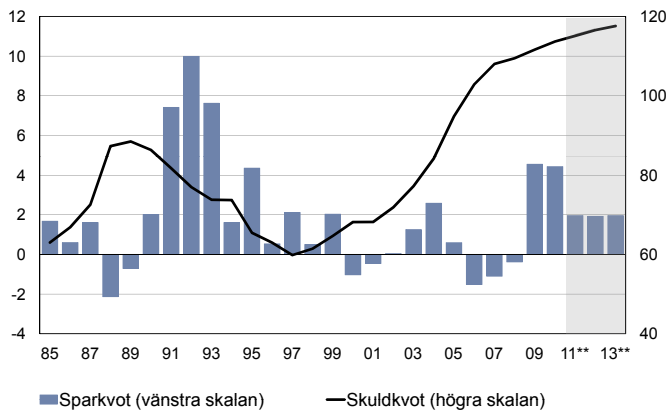
Källa: Europeiska centralbanken

De offentliga samfundens EMU-skuld och statsskuld, i relation till BNP, procent

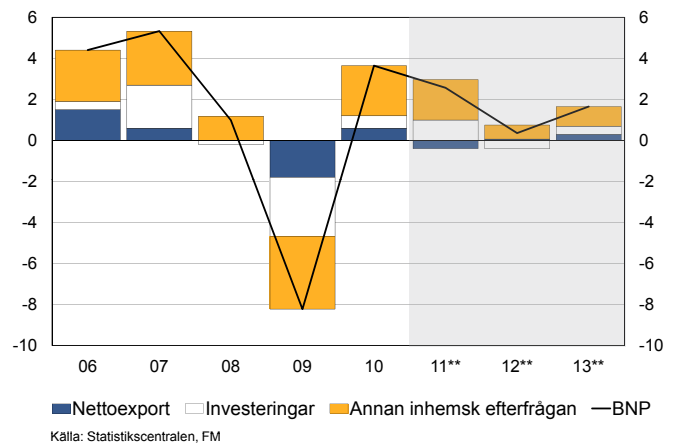
Källa: Statskontoret, Statistcentralen, FM

Hushållens sparatid och skuldsättning andel av de disponibla inkomsterna, procent

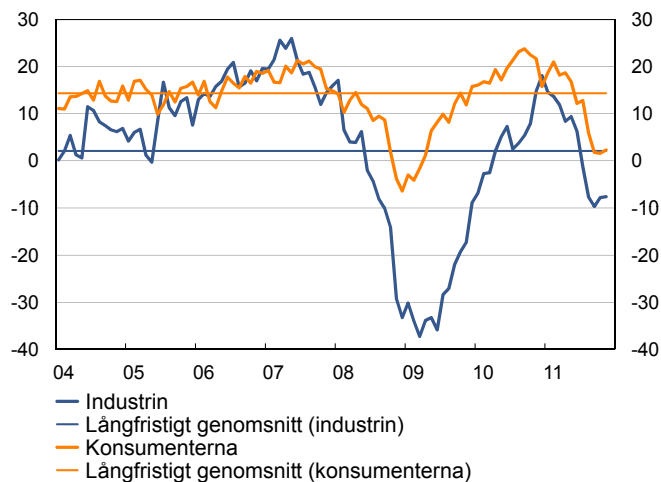
Källa: Statistcentralen, FM

Totalproduktionens tillväxtkontributioner procentenheter

Källa: Statistcentralen, FM

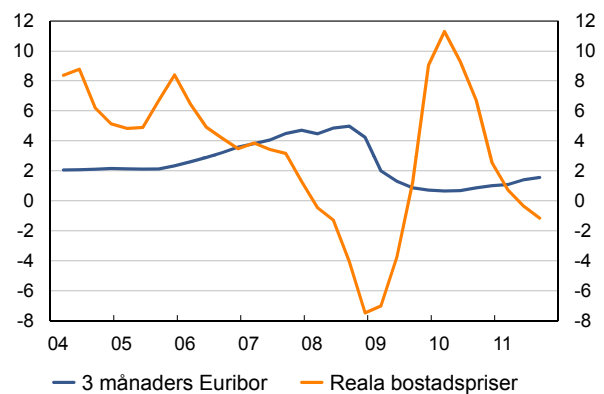
Industrins och konsumenternas förtroende saldo, säsongrensad

Källa: Europeiska kommissionen

Korta räntor och reala bostadspriser

procent och förändring från motsvarande kvartal i fjol

Källa: Reuters, Statistcentralen

YTTERLIGARE INFORMATION:

Konjunkturrenhetens chef Mika Kuismanen, tfn 09 160 34865, 040 502 5107

Finanssekreterare Mikko Sariola, tfn 09 160 34715, 0400 127 743

DEN OFFENTLIGA EKONOMIN

Stabilitetsenhetens chef Mikko Spolander, tfn 09 160 33190, 040 558 7457